

Додаток 12
до Стандарту медичної
допомоги «ВІЛ-інфекція»
(підпункт 3 пункту 3 Розділу III)

Оцінювання факторів, які впливають на дотримання режиму АРТ, та заходи з підтримки прихильності

Індивідуальне консультування пацієнтів/батьків/опікунів з питань ВІЛ-інфекції/АРВП/прихильності до АРТ; консультування за принципом «рівний–рівному», видача інформаційних матеріалів.

Фактори	Питання для оцінювання	Заходи з підтримки прихильності
Фактори, що пов'язані з недостатньою прихильністю до АРТ		
Низький рівень обізнаності з питань здоров'я, ВІЛ-інфекції, АРТ, ППМД	На вашу думку, чому АРТ необхідно починати приймати одразу після встановлення діагнозу та не відкладати прийом, навіть якщо почуваєтесь здоровими? На Вашу думку, для чого необхідно приймати АРТ? На Вашу думку, як необхідно приймати АРТ? Розкажіть про наслідки для Вашого здоров'я, якщо Ви не будете приймати АРТ? Назвіть, які АРВП Ви приймаєте?	Індивідуальне консультування пацієнтів/батьків/опікунів з питань ВІЛ-інфекції/АРВП/прихильності до АРТ; консультування за принципом «рівний–рівному», видача інформаційних матеріалів. Використання підходів когнітивно-поведінкової терапії та мотиваційного інтерв'ю. Навчання пацієнта/батьків/опікунів для посилення поведінкових навичок та прихильності до лікування.
Психічні та поведінкові розлади (депресія, нейрокогнітивні розлади тощо)	Який Ваш настрій загалом? Чи було Вам сумно? Чи Ви відчуваєте відсутність інтересу до оточення? Якщо так, то чи впливає це на Вашу здатність приймати АРТ?	Скринінг і лікування депресії відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я, перегляд АРВП у схемі лікування (заміна EFV). Консультування з психологом, залучення психіатра або нарколога, за потреби.
Низький рівень підтримки з боку найближчого оточення, опікунів	Чи були ситуації, коли Ваша сім'я або партнер не підтримували Вас або змушували Вас утриматися від прийому АРТ?	Роз'яснювально-інформаційна робота з близьким оточенням за згодою пацієнта. Залучення психолога, соціального працівника для індивідуального та/або групового консультування
Нерозкриття статусу, страх щодо стигми та дискримінації	Чи повідомили Ви про особистий ВІЛ-статус сім'ю або партнера? Чи боїтесь Ви, що люди, які вас	Індивідуальне консультування, зокрема із залученням психолога, соціального працівника.

Фактори	Питання для оцінювання	Заходи з підтримки прихильності
	оточують, дізнаються про Ваш ВІЛ-статус? Чи призводить це до того, що Ви не приходите до клініки або не приймаєте АРТ?	Надання консультації щодо розкриття ВІЛ-статусу. Зберігання таблеток у флаконах без маркування тощо. Консультування за принципом «рівний–рівному».
Зловживання алкоголем та активне вживання ПАР	Чи вживаєте Ви алкоголь? Як часто? Чи приймаєте Ви ПАР? Чи відчуваєте Ви, що це впливає на Вашу здатність приймати АРТ?	Для підтримання або покращення належного рівня прихильності у пацієнтів із залежністю від ПАР слід надати лікування/інформацію щодо лікування залежності та скерувати пацієнта до програм зі зменшення шкоди.
Безпритульність бідність, стресові життєві обставини	Чи відчували Ви проблему відсутності достатнього харчування і постійного житла у контексті прийому АРТ? Як рівень Вашого доходу впливає на прихильність до лікування? Чи мали місце стресові ситуації протягом останнього місяця, які заважали б прийому АРТ?	Надання інформації щодо допомоги в отриманні постійного місця проживання, соціальної підтримки, регулярного доходу та забезпечення продуктами харчування, скерування до служб соціальної допомоги. Скерування до соціального працівника, консультанта за принципом «рівний–рівному» або НУО.
Неприйняття ВІЛ-статусу, відмова визнавати факти	Скільки часу Вам відомо, що у Вас є ВІЛ-інфекція? Чи вважаєте Ви, що приймати АРТ щодня корисно для Вашого здоров'я? Ви коли-небудь пробували інші засоби для лікування ВІЛ-інфекції?	Використання мотиваційного інтерв'ю. Залучення психолога, консультанта за принципом «рівний–рівному». Інформування пацієнтів щодо невизначуваного рівня ВН та збільшення кількості клітин CD4 завдяки прийому АРТ. Наголошення на перевагах обізнаності щодо ВІЛ-статусу та прийому АРТ. Наведення позитивних прикладів з практики.
Забування прийняти АРТ	Як часто ви забуваєте приймати АРТ? Чи приймаєте Ви АРТ у призначений час доби? Чи є у Вас спосіб запам'ятовування/нагадування про те, що необхідно прийняти АРТ?	Для покращення прийому АРТ застосування органайзерів для таблеток і засобів для нагадування про прийом (наприклад, будильник, календар, електронні гаджети, електронні додатки тощо). При порушенні режиму

Фактори	Питання для оцінювання	Заходи з підтримки прихильності
		рекомендувати прийняти АРТ із запізненням, але не пропускати прийом.
Перебування не вдома, зміни у щоденному розкладі	<p>Чи були Ви коли-небудь надто зайняті, щоб забути прийняти АРТ?</p> <p>Чи буваєте Ви відсутні вдома через роботу чи з інших причин протягом тривалого періоду часу?</p> <p>Чи виникали у Вас проблеми із конфіденційністю на роботі при прийомі АРТ?</p>	<p>Оцінювання повсякденної діяльності та пристосування схеми до прогнозованих та звичайних подій.</p> <p>Пристосування прийому препаратів до повсякденного розкладу, подібно до чищення зубів тощо.</p> <p>Застосування пристроїв для нагадування.</p> <p>Зберігання декількох доз АРТ у різних місцях (наприклад, на роботі, у родичів) для полегшення доступу.</p>
Фактори, що пов'язані із прийомом АРТ		
Токсичність АРВП та негативний досвід ПР	<p>Чи вплинув прийом АРТ на Ваше самопочуття?</p> <p>Чи вважаєте Ви, що АРТ якоюсь мірою призвела до погіршення Вашого самопочуття?</p> <p>Якщо так, то опишіть, які саме проблеми Ви відчуваєте (нудота, діарея, порушення сну тощо).</p> <p>Чи мали Ви у минулому негативний досвід прийому АРТ чи інших лікарських засобів?</p>	<p>У випадку ймовірних ознак токсичного впливу АРТ або інших захворювань слід провести огляд пацієнта, зокрема перевірити ознаки менінгіту, та надати наступні рекомендації:</p> <ul style="list-style-type: none"> • нудота – приймати разом з їжею і протиблювотним препаратом; • головний біль – прийняти парацетамол; • діарея – прийняти протидіарейний препарат; • занепокоєння/депресія – приймати АРВП перед сном. <p>Домовитись про обов'язкове повідомлення лікаря у разі погіршення самопочуття після прийому АРТ.</p>
Велика кількість таблеток, частота прийому понад один раз на добу	Чи є для Вас проблемою кількість прийнятих таблеток?	Надання переваги комбінованим препаратам із фіксованим дозуванням та прийомом один раз на добу. Роз'яснення важливості щоденного прийому АРТ, та допомога у формуванні коректного графіку прийому препаратів.
Фактори, що пов'язані із системою надання медичної допомоги та супроводу АРТ		
Відсутність	Чи розумієте Ви, що	Необхідно сформулювати

Фактори	Питання для оцінювання	Заходи з підтримки прихильності
у суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я тактики формування та підтримки прихильності	<p>впливає на прийом лікарських засобів?</p> <p>Чи усвідомлюєте Ви інформацію щодо особливостей застосування призначених лікарських засобів?</p> <p>Чи відчуваєте Ви підтримку, уважне ставлення до Вас з боку медичного персоналу?</p> <p>Розкажіть про свої відчуття стосовно організації роботи персоналу лікарні, де Ви отримуєте АРТ, як це впливає на Вашу прихильність до лікування?</p>	<p>мультидисциплінарну команду: лікар, медична сестра, соціальний працівник, психолог чи інші фахівці за потреби, які працюють разом та систематично комунікують між собою для підвищення якості надання допомоги пацієнту.</p> <p>Перегляд, за відсутності – запровадження, у суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я маршрутів пацієнта з формування прихильності відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я.</p> <p>Перед початком АРТ слід визначити сприятливі фактори, можливі перешкоди для дотримання режиму та необхідні навички прийому лікарських засобів.</p> <p>Забезпечення навчання персоналу суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я щодо питань стигми та дискримінації відносно ЛЖВ.</p> <p>Впровадження у суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я заходів з контролю якості надання ВІЛ-послуг (проведення розбору клінічних випадків, скарг пацієнтів).</p> <p>Оптимізація графіку прийому пацієнтів, видачу АРТ.</p>
Відсутність доступу до інтегрованої комплексної допомоги, необхідність отримання послуг у багатьох різних суб'єктах господарювання у сфері охорони здоров'я	<p>Ви отримуєте додаткові консультації у тому самому суб'єкті господарювання у сфері охорони здоров'я, де перебуваєте під наглядом з приводу ВІЛ-інфекції?</p> <p>Чи складно Вам отримувати послуги у різних суб'єктах господарювання у сфері охорони здоров'я?</p>	<p>Використання можливості надання підтримки за принципом «рівний–рівному» та/або залучення соціальних працівників (НУО чи суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я для супроводу і надання інтегрованої допомоги.</p> <p>Налагодження зв'язку, за необхідності, заключення договорів із суб'єктом господарювання у сфері охорони здоров'я будь-якого рівня надання медичної допомоги для</p>

Фактори	Питання для оцінювання	Заходи з підтримки прихильності
		забезпечення якісної безперервної медичної допомоги ЛЖВ
Відсутність налагоджених відносин між персоналом суб'єкту господарювання у сфері охорони здоров'я та пацієнтом	Ви відвідуєте суб'єкт господарювання у сфері охорони здоров'я завжди у призначений час? Ви відчуваєте у суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я підтримку? Ви відчуваєте зневажливе або осудливе ставлення під час відвідування суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я?	Створення атмосфери підтримки. Неосудливе ставлення лікарів, медичних сестер, соціальних працівників, фармацевтів та іншого персоналу до пацієнта та його способу життя.
Недоліки в організації надійного та зручного для пацієнта доступу до АРТ, переривання постачання лікарських засобів	У Вас коли-небудь губилися або закінчувалися АРВП? У Вас були періоди, коли доводилося позичати АРВП у друзів/родичів?	Навчання пацієнта повідомляти лікувальний заклад, якщо виникає подібна ситуація. Проведення експертизи даної ситуації. Доставка препаратів соціальним робітником/кур'єром. Надання аутріч-допомоги пацієнтам, які «випадають» з-під нагляду.
Відстань, яку потрібно подолати пацієнту для отримання медичних послуг	Чи важко Вам потрапити до закладу, щоб отримати АРТ? Якщо так, то через які причини (велика відстань, вартість проїзду, зайнятість)?	Підтримка надання децентралізованих медичних послуг, наближення медичних послуг до пацієнта. За можливості, забезпечення компенсації проїзду, доставка АРТ кур'єрською службою, мобільною амбулаторією тощо.
Довгий час очікування для отримання консультації медичного персоналу та лікарських засобів	Скільки часу Ви витрачаєте для отримання допомоги або лікарських засобів?	Організація у суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я зручного для пацієнта графіку обстеження, відвідування лікаря, отримання лікарських засобів. Використання програми для отримання препаратів у зручний час. Узгодження та бронювання конкретних дати й часу для наступного візиту.

Фактори	Питання для оцінювання	Заходи з підтримки прихильності
Дефіцит препаратів, отримання запасу препаратів лише на один місяць	Як частота візитів у суб'єкт господарювання у сфері охорони здоров'я впливає на Вашу прихильність? Як зміна схеми АРТ через медичні показання впливає на Вашу прихильність? Чи є у Вас потреба отримувати лікарський засіб на більш тривалий період (3–12 місяців) і як це може вплинути на рівень Вашої прихильності до лікування?	Видача АРТ на 3–12 місяців, залежно від клінічних показань. Зниження частоти відвідування суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я.
